

تغییرات در زیرساخت‌های صدور، پذیرش، پرداش و تبادل چک‌ها

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره نظام‌های پرداخت
بهمن ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- ✓ تاریخچه قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ مفاد و مهلت‌های تعیین شده در قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ اقدامات حوزه فناوری اطلاعات در اجرای قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ شمای کلی ارتباطات سامانه‌های بانک مرکزی
- ✓ نکات و ملاحظات

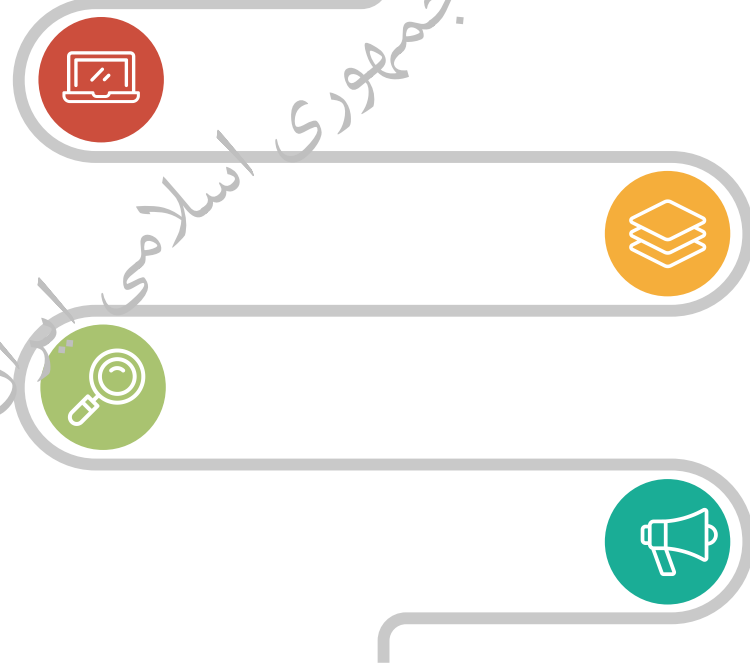

قانون اصلاح قانون صدور چک

تعداد مواد قانونی

۱۱ ماده

تاریخ تصویب در صحن
علنی مجلس شورای
اسلامی

۱۳۹۷/۰۷/۱۳

تاریخ تأیید شورای نگهبان

۱۳۹۷/۰۸/۲۳

تاریخ ابلاغ

۱۳۹۷/۰۹/۰۳

مفاد قانونی و مهلت‌های مقرر

تبصره ۲ ماده ۶

ابلاغ ضوابط چک موردی

۱۳۹۸/۰۹/۲۱

تبصره ماده ۱

ابلاغ قوانین و مقررات

مرتبط با چک دیجیتال

سوی بانک مرکزی

۱۳۹۸/۰۹/۲۱

ماده ۲۱ مکرر

ایجاد امکان استعلام آخرین وضعیت صادر کننده چک (سقف اعتبار مجاز، سابقه چک برگشتی در سه سال اخیر و میزان تعهدات چک‌های تسویه نشده

(استعلام صیاد)

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

ماده ۲۱ مکرر

جلوگیری از تخصیص دسته چک، صدور چک جدید و استفاده از چک موردی برای افراد ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم‌به یا دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده

(صیاد ۲ - صیاد (پیچک))

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

تبصره ۱ ماده ۲۱ مکرر
تسویه کلیه چک‌ها در سامانه چکاوک / مدت صدور و

آخرین مهلت ایجاد ابتدای سال ۱۴۰۰

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

ماده ۲۱ مکرر

محدودیت صدور برگ چک به میزان اختلاف سقف اعتبار مجاز و تعهدات چک‌های تسویه نشده

(صیاد (پیچک))

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

اقدامات حوزه فناوری اطلاعات بانک مرکزی

۱

چک
دیجیتال

- ابلاغ الزامات صدور و پردازش چک دیجیتال (نامه شماره ۱۹/۱۳۷۶۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۹)
- راهاندازی زیرساخت امضای همراه
- اعمال تغییرات در زیرساخت صیاد جهت صدور چک دیجیتال
- اعمال تغییرات در زیرساخت چکاوک جهت پردازش چک دیجیتال

۲

صیاد
(پیچک)

- راهاندازی زیرساخت ثبت نقل و انتقالات چک براساس ماده ۲۱ مکرر تحت عنوان صیاد (پیچک)
- ابلاغ مستندات فنی و اجرایی پیچک (نامه شماره ۷۳۷۶۳/۹۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۹)
- اعمال کنترل‌های مربوط به صدور چک توسط صادرکننده دارای محدودیت‌های قانونی (سابقه چک برگشتی، معسر و ...) از طریق پیچک
- اعمال محدودیت‌های مربوط به صدور چک بیش از سقف اعتبار مجاز از طریق پیچک

۳

صیاد ۲

- ابلاغ مستند فنی نسخه جدید سامانه صیاد (نامه شماره ۹۹/۱۳۸۰۶۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۶)
- اعمال کنترل‌های مربوط به تخصیص دسته چک به اشخاص دارای سابقه چک برگشتی، معسر و محکوم به براساس ماده ۲۱ مکرر
- توسعه زیرساخت استعلامی صیاد براساس مفاد ماده ۲۱ مکرر (اعلام سابقه چک برگشتی، تعداد چک‌های تسویه نشده، سقف اعتبار متقاضی)
- فراهم شدن امکان صدور چک تضمینی از طریق صیاد

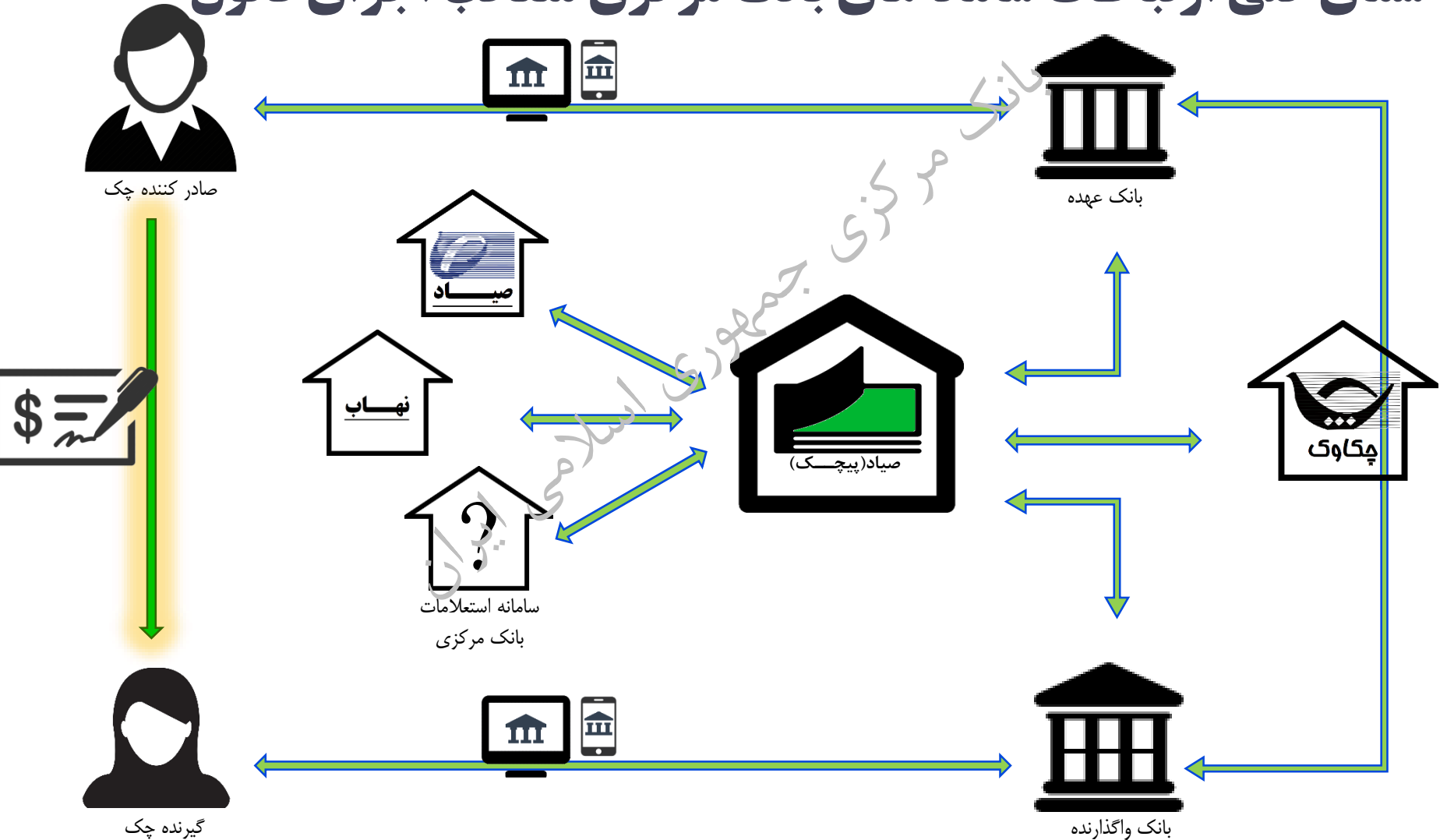
۴

چکاوک

- ابلاغ مستند فنی نسخه جدید سامانه چکاوک (نامه شماره ۹۹/۲۱۵۱۱۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۳)
- اعمال کنترل‌های پرداخت چک براساس استعلام از پیچک طبق مبلغ، تاریخ و هویت ذی‌نفع نهایی چک
- فراهم شدن امکان پردازش چک تضمینی در کانال مجزا
- فراهم شدن امکان گردش اطلاعات شناسه چک برگشتی در سامانه چکاوک

شمای کلی ارتباطات سامانه‌های بانک مرکزی متعاقب اجرای قانون

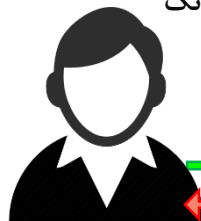

فرایند صدور چک

(۱) درخواست ثبت چک در تعامل با بانک عهده:

- تعیین اقلام چک توسط صادرکننده: شناسه صیاد - سری و سریال - تاریخ - مبلغ - کد شناسائی گیرنده

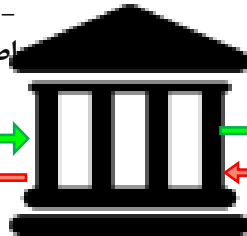
- استعلام مشخصات گیرنده (از **نهاب** یا ...) توسط بانک
- کنترل نام گیرنده و ارسال اطلاعات توسط صادرکننده

صاحب حساب
(صادر کننده چک)

(۵) نمایش نتیجه

بانک عهده

(۲) ارسال مشخصات چک

(۴) ارسال پادشخ

(۳) انجام کنترل های تاریخ چک، صحت شناسه صیاد و دریافت اعتبار و عدم چک برگشتی با استعلام از **صیاد**، داشتن مانده اعتبار کافی، نداشتن چک برگشتی، حیات صادر کننده و گیرنده با استعلام از **نهاب**

و ثبت درخواست صدور چک و قرار دادن **موقت** آن در کارتابل گیرنده چک

صیاد (پیچک)

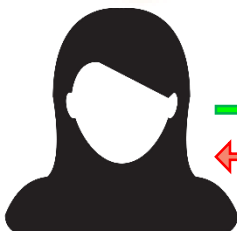
(۶) اطلاع رسانی مشخصات چک

(۸) دریافت چک

(۹) اعلام تائید

(۷) اتمام استعلام و کنترل مشخصات

گیرنده چک

(۱۳) نمایش نتیجه

بانک مشتری

(۱۲) ارسال پاسخ

(۱۰) ارسال تائید مشتری به همراه اقلام دریافت شده در گام ۷

(۱۱) - کنترل اقلام دریافتی با مشخصات چک (جهت اطمینان از ویرایش نشدن)
- کنترل وضعیت چک ثبت موقت (باشد)
- ثبت نتیجه تایید و قرار دادن **قطعی** در کارتابل گیرنده چک

نکات و ملاحظات

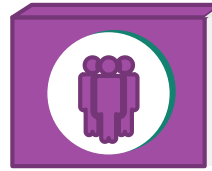

اقدامات اجرایی قانون صدور چک

ردیف	نام سامانه	نوع اقدام	زودترین (بهترین)	دیرترین (بدترین)
۱	صیاد (سیچک)	آمادهسازی درگاههای نوین جهت استفاده مشتری (اینترنت- موبایل) + سایر درگاهها (تلفن بانک و خودپرداز) (پیاادهسازی سرویسهای پایه شامل ثبت؛ تایید؛ انتقال و استعلام دارنده و ترجیحاً استعلام صادرکننده)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰	۱۳۹۹/۱۲/۱۰
		آمادهسازی امکان کنترل چک در شعب به منظور عدم پرداخت چک ثبت نشده در صیاد (پیچک) به صورت درون بانکی: ۱. عملیاتی نمودن سرویسهای نقدشوندگی در سامانه متمرکز بانکی (سرویسهای استعلام نقدشوندگی، نقدکردن درون بانکی، ابطال، مسدودی، رفع مسدودی، Blocking و Un Blocking) آموزش کارکنان شعب در استفاده از پرتال بانک مرکزی در زمان پرداخت چک به صورت درون بانکی (تا زمان پیاادهسازی سرویسهای قید شده در بند ۱ در سامانه متمرکز بانکی)	۱۴۰۰/۰۳/۲۰	۱۴۰۰/۰۶/۲۰
		آموزش اولیه	۱۳۹۹/۱۰/۲۵	۱۳۹۹/۱۰/۲۵
		آموزش کارکنان شعب + مراکز تماسی + تارنما و ...	۱۳۹۹/۱۲/۱۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰
		اطلاع رسانی به مشتریان	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰
		ارسال پیامک	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰
		چاپ بروشور + تیزر	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰
		امکان ثبت در صیاد	۱۳۹۹/۱۰/۲۵	۱۳۹۹/۱۰/۲۵
		آمادهسازی تجهیزات شخصی سازی	۱۳۹۹/۱۲/۱۰	۱۴۰۰/۰۱/۱۰
		سفارش چاپ دسته چک جدید (صیاد ۲)	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۰۱
توزیع دسته چک جدید در کلیه شعب	۱۴۰۰/۰۱/۱۰	۱۳۹۹/۱۲/۱۰		
۲	آمادهسازی صدور و توزیع چکهای جدید (صیاد ۲)	پیاادهسازی تکسرویس اقلام اطلاعاتی چکهای شخصی سازی شده (اطلاعات سری و سریال)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۰
		پیاادهسازی مابقی سرویسهای صیاد ۲ (درخواست صدور چک، پیگیری، لغو و ابطال، ...)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰	۱۴۰۰/۰۲/۳۰
۳	چکاوک ۴	اتصال به نسخه ۴	۱۴۰۰/۰۲/۲۰	۱۴۰۰/۰۳/۳۰

ابلاغ زمان بندی پروژه های مرتبط با چک

طرح جدید چک

- ۱- ابلاغ بروشور امنیتی طرح چک جدید (نامه شماره ۹۹/۳۵۴۹۳۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۶)
- ۲- تعبیه عبارت تاکیدی مبنی بر ثبت، تأیید و انتقال چک در سامانه صیاد
- ۳- اختصاص فضای مناسب جهت درج تاریخ اعتبار چک
- ۴- چاپ بارکد دوبعدی (نسخه ۰۱) در قسمت فوقانی چک
- ۵- ایجاد بارکد دوبعدی در ظهر چک جهت سهولت دسترسی به سامانه استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک

صدر بکارچه الکترونیک دسته چک صیاد اقلام امنیتی اختصاصی بانک

شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

درج نوشته اختصاصی نام بانک در دور کادر نارنجی و کادر زرد به رنگ بنفش و دور زیر نوار ماژورا بنفش به رنگ سبز دیده می شود

چاپ متن چک با رنگ اختصاصی بنفش

ربر نوشته اختصاصی نام بانک در دور کادر نارنجی و کادر زرد به رنگ بنفش

درج نوار سینوسی ریز نوشته نام بانک در متن چک - در قسمت چپ و راست چک

لگو چک های در رنگ متن چک

درج ویژگی نوشته نام بانک - افقی در پایین چک

درج نوار مواج نام بانک در کادر نارنجی و کادر زرد در دور کادر نارنجی که تحت تابش نور ماژورا بنفش نمایان می گردد

وجود الهاف رنگی نامبری - جها - رنگ فلز زرد و سبز و آبی بصورت پراکنده در - بطرف چک

درج آرم بانک بصورت لگالو در وسط چک قابل رویت در نور ماژورا بنفش

لگو چک های در رنگ نامبری - قابل رویت با نور ماژورا بنفش

درج نوار عمودی حاوی اطلاعات نام بانک و سری چک بصورت خطی

درج اطلاعات چک - حاوی نام بانک و سری چک در مرکز کادر نارنجی سبز که تحت تابش نور ماژورا بنفش نمایان می گردد

کاغذ از نوع بازرگاری مولتی تن با آرم اختصاصی چاپخانه دولتی ایران که در مقابل نور نمایان میشود

درج نوار عمودی در ظهر چک حاوی آرم بانک، نام بانک، و سری چک

وجود الهاف رنگی متری در دور کادر نارنجی و آبی بصورت پراکنده در دو طرف چک

نوار ریز نوشته با ضخامت کاغذی حاوی اطلاعات نام بانک و سری چک

صدور و توزیع چک‌های جدید از فروردین ماه و ممنوعیت توزیع چک قدیمی از زمان مزبور

عدم امکان صدور چک‌های جدید در وجه حامل

ظهنویسی چک‌های جدید در سامانه صیاد (پیچک)

کنترل و حصول اطمینان از ثبت چک در سامانه (پیچک) در زمان نقد کردن چک و تطبیق اطلاعات تاریخ، مبلغ و هویت گیرنده توسط شعبه

عدم پرداخت وجه چک جدید در صورت عدم ثبت در سامانه صیاد (پیچک)

کنترل برگشت ۸۰ درصد از برگه چک‌ها در زمان ارسال درخواست به سامانه صیاد براساس ماده ۶ دستورالعمل ماده ۶ اصلاحی قانون صدور چک - بخشنامه شماره ۹۹/۳۳۱۴۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶

پرسش و پاسخ